

COVID-19 İLE MÜCADELEDE SAĞLIK ÇALIŞANLARINA YÖNELİK ÖRGÜTSEL VE PSİKOLOJİK MÜDAHALE

Doç. Dr. Burcu GÜLER
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi

Salgın hastalıklar toplumları birçok alanda etkileyerek toplumlarda değişime sebep olmuştur. Büyük ölçekli yayılım etkileri bakımından pandemi olarak adlandırılan bu hastalıkların etki ve yayılım hızları, özellikle küreselleşme ile artan insan hareketliliği sonucu dramatik şekilde artış göstermiştir. 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından pandemi olarak ilan edilen, Türkiye'de de aynı tarihte ilk pozitif vakanın tespitiyle başlamış olan COVID-19, bireysel, kurumsal, toplumsal, ekonomik, çevresel bağlamda benzeri görülmemiş etkiler yaratarak devam etmektedir. Tarihteki diğer pandemilerden de yola çıkarak geniş çaptaki etkisi göz önünde bulundurulduğunda, COVID-19'un sosyal ve beşeri bilimler perspektifinden araştırılarak süreçlerin daha etkin yönetilmesine ve kaynakların daha etkin planlanmasına ilişkin katkı sağlamak hayli önem arz etmektedir. Bu bakımdan sağlık sektörü bağlamında çalışma hayatı değerlendirildiğinde, artan nicel ve duygusal işyükü ile birlikte işgücünün etkin yönetilebilmesinde planlanmanın her zamankinden daha fazla önem ve aciliyet kazandığı görülmektedir. Bu bağlamda projenin temel amacı, bir sağlık krizi olmakla birlikte, çok yönlü etkileri bakımından çalışma hayatında bir dönüşüm yaratan COVID-19 pandemisi ile sağlık alanında gerek duyulan örgütsel uygulamaları incelemek, çözüm önerileri sunmak ve etkin örgütsel ve psikolojik müdahaleler planlamaktır. Bu projede, COVID-19 ile mücadelede ile birlikte hastanelerde işin ve işgücünün planlanması ve yönetilmesinde ortaya çıkan sorunların çözümünde ancak tüm paydaşların sürece dâhil olabileceği katılımlı bir araştırma önerisi getirilmektedir. Sorunu bizzat yaşayan sağlık çalışanlarını araştırma sürecine katarak işbirlikçi ve esnek veri toplama, analiz ve eylem planı geliştirilecek, böylece salgın süresince optimum çalışma koşul ve örgütsel uygulamalara karar verilmesi mümkün olacaktır. Bu doğrultuda, paydaşların katılımı ile şekillenecek olan eylem planları iki ana temada gerçekleştirilecektir. Sağlıklı çalışma ortamının oluşturulmasında DSÖ'nün "sağlık sadece hastalık ve sakatlığın olmayışı değil, beden, ruhen ve sosyal yönden tam iyilik halidir" tanımı çerçevesinde ilk eylem planında sağlık çalışanlarının özellikle fiziki açıdan sağlıklı kalabilmesi için örgütsel müdahaleye yer verilecektir. İkinci eylem planında ise, bu

tanımın diğerk odak noktaları olan psikolojik ve sosyal iyilik halini sağlamaya çalışan psikolojik müdahale yer alacaktır. Projede, salgının neden olduğu çok boyutlu etkilerin anlaşılması ve bu etkilere müdahale açısından, katılımlı ve disiplinler arası bir araştırma yöntemi benimsenmiştir. Bu anlamda, araştırmada insan kaynakları yönetimi, endüstri psikolojisi ve klinik psikoloji alanlarında uzman araştırma ekibinin bir araya gelerek müdahale eylem programları oluşturması, elde edilen verileri kendi disiplinleri çerçevesinde derlemeleri, sentezlemeleri ve nihayetinde farklı disiplinlerin bakış açıları ve çalışma odaklarını kapsar nitelikte bir bütün halinde ortaya koymaları projenin zgn değerini oluşturmaktadır. Yanı sıra, projede, nitel alan araştırmalarında kullanılan “Katılımlı Eylem Araştırması” rehberliğinde katılımı teşvik eden, sürekli geribildirim ile hedeflerin revize edilebildiği araştırma adımlarının olması ve iř paketlerinin bu yaklaşım doğrultusunda düzenlenmiş olması araştırmanın sistematikliğini sağlayarak zgn değerini artırmaktadır.